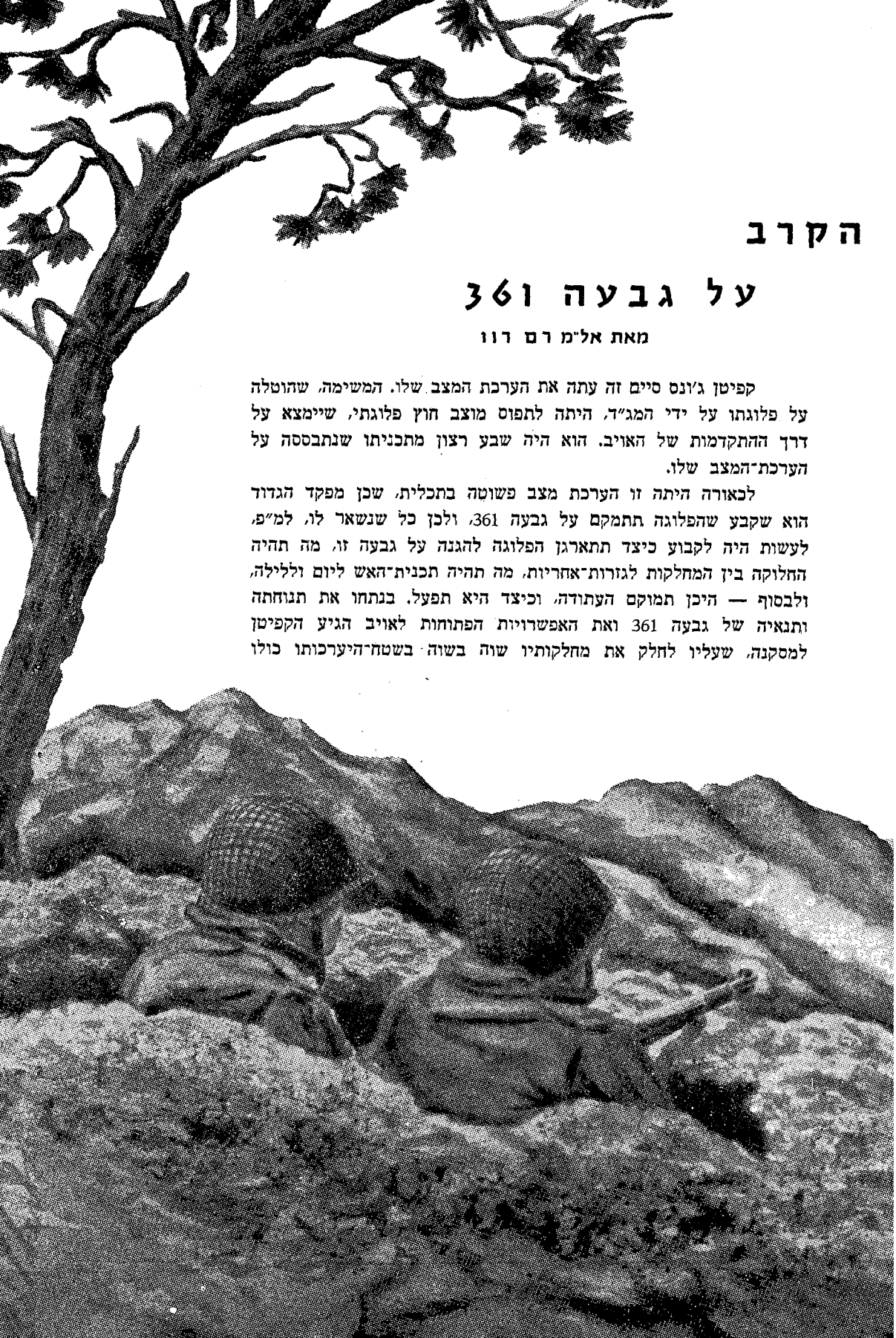

ה ק ר ב

ע ל ג ב ע ה 361

מאת אלימ רם 111

קפיטן ג'ונס סיים זה עתה את הערכת המצב שלו. המשימה שהוטלה על פלוגתו על ידי המג"ד, היתה לתפוס מוצב חוץ פלוגתי, שיימצא על דרך ההתקדמות של האויב. הוא היה שבע רצון מתכניתו שנתבססה על הערכת המצב שלו.

לכאורה היתה זו הערכת מצב פשוטה בתכלית, שכן מפקד הגדוד הוא שקבע שהפלוגה תתמקם על גבעה 361, ולכן כל שנשאר לו, למ"פ, לעשות היה לקבוע כיצד תתארגן הפלוגה להגנה על גבעה זו, מה תהיה החלוקה בין המחלקות לגזרות-אחריות, מה תהיה תכנית-האש ליום וללילה, ולבסוף — היכן תמוקם העתודה, וכיצד היא תפעל. בנתחו את תנוחתה ותנאיה של גבעה 361 ואת האפשרויות הפתוחות לאויב הגיע הקפיטן למסקנה, שעליו לחלק את מחלקותיו שוה בשוה בשטח-היערכותו כולו

ובאופן זה לענות על אפשרויות התקיפה של האויב. הוא קבע את חלוקת גזרות-האחריות בין המחלקות, כשכל שתי מחלקות "שכנות" אחראיות לאבטחת ה"תפר" שבין גזרותיהן. מפקד הגדוד העמיד תחת פיקודו שני קנים-ללא-רתע בני 106 מ"מ, להגנה נגד-טנקים, וכיתת מק"ב בנוסף לכיתת המקלעים הפלוגתית, וכן נתן לו בסיוע-ישיר, שתי סוללות של מרגמות בנות 120 מ"מ, שהוצבו כשלושה ק"מ צפונה למוצב בו החזיק. את שני קני 106 המ"מ הציב כלפי דרום, הואיל ולשריון האויב ציפה בעיקר מצד זה. את כיתות המק"ב והמקלעים הפלוגתיים הציב, כיום, בנקודות הגבוהות של המוצב; וכן קבע לכיתות אלה ולנשק תלול-המסלול משימות-אש-סכנה ללילה. בהגיעו לתכנון מקום העתודה וצורת הפעלה של זו, זכר את אשר למד בקורס מפקדי-פלוגות: ששליש

או לפחות רבע, של הכוח חייב להיות בעתודה, ושרצוי כי העתודה, על מנת שתושג גמישות בהפעלתה, לא תהיה מרותקת לתפיסת גזרה במוצב עצמו. אך עם זאת זכר גם שבמידה ואי-אפשר לשחרר את העתודה מתפיסת גזרה במוצב — הרי יש להציבה באותה גזרה בה התקפת האויב צפויה פחות מאשר בגזרות האחרות.

כשבחן את המצב שנית, נוכח לדעת, שבגלל גודלו של המוצב, והאפשרויות הפתוחות לאויב, חייבת כל-אחת משלוש המחלקות לתפוס אחת משלוש הגזרות שבמוצב. לא נשאר לו, לכן, אלא להציב את מחלקה 3 — שנקבעה על ידו כמחלקת העתודה — בגזרה הצפון-מערבית, אותה גזרה שנראתה לו כמסוכנת פחות מהאחרות. הפלוגה התארגנה להגנה בהתאם לתכניתו של הקפיטן, ובמשך 48 שעות סיימו חיילי הפלוגה חפירת שוחות-אישיות, חפירת תעלות-קשר, תרגול אועקות, תרגול התקפות-נגד, מתיחת קשר-קוי מהמחלקות אל מחפורת המ"פ, ניסוי מכשירי-הקשר; ועוד ועוד...

קפיטן ג'ונס היה שבע-רצון מעצמו ומפלוגתו. הכל היה מוכן לקדם פני האויב... בערב היום השלישי, הורגשה תגועה באזור-תנוחתו של האויב. הקפיטן חש שהתקפה על מוצבו תיערך עוד באותו לילה... ואמנם, בשעה 2300 החלה הפגזה כבדה

על המוצב. מאות פגזים התפוצצו מסביב ואש המקלעים־הבינוניים של האויב ניתכה על חלקים רבים של המוצב.

קפיטן ג'ונס נתמלא מתיחות בלתי־רגילה. הוא שמע כיצד חייליו משיבים אש, ראה את ברק ההתפוצצויות הרבות על המוצב מכיוונים שונים, שמע את זעקותיהם של מספר פצועים... ג'ונס נטל את שפופרת טלפון־השדה שהוצב במחפורתו והתקשר עם מפקד מחלקה 1: —

„הלו, צ'ארלי, כאן ג'ונס. דוח מצבך! עכור.“

מעברו השני של הקו שמע את קולו השקט של לויטננט צ'ארלי: —

„הלו, ג'ונס, צ'ארלי מדבר. אש כבדה ניתכת עלינו. בחשיכה זו איני רואה דבר. אני מעריך שהאויב יופיע בכל רגע. היה מוכן לקבלת בקשתי להפעלת אש־סכנה תלולת־המסלול. יש לנו מספר נפגעים.“

„הלו, צ'ארלי,“ — השיב ג'ונס — „בסדר, סוף.“

לאחר־מכן ניסה ג'ונס להתקשר עם לויטננט סמית, מפקד מחלקה 2: —

„הלו, סמית, האם אתה שומע אותי?“

כל תשובה לא הגיעה. ג'ונס הניח, שקו־הטלפון של מחלקה 2 נותק כתוצאה מההפגזה, ולכן ביקש מהקשר להפעיל את מכשיר־הקשר. במכשיר־הקשר שמע את סמית כשהלו אומר: —

„הלו, ג'ונס, כאן סמית. האש היא נוראית. אני חושש שיתקיפו בכל רגע. האם

אוכל לקבל את העתודה במקרה הצורך?“

„הלו, סמית“ — השיב לו ג'ונס — „דוח לי מיד כשתבחין באויב, ואל תבזבז

תחמושת לריק! סוף.“

לאחר ששמע את מצבן של שתי המחלקות, התקשר המ"פ עם מחלקה 3, שנקבעה

על ידו כמחלקת־עתודה:

„הלו, רג'י, כאן ג'ונס. מה קורה בגזרתך?“ ...

„הלו ג'ונס“ — השיב רג'י, — „אני מופגז קשות. בתושך זה איני רואה דבר.“

„רג'י“ — השיב לו ג'ונס — „באם יפרוץ האויב למוצב, אפעיל בהתאם

לתכנית התקפות־הנגד...“

... „ג'ונס, כאן צ'ארלי. אויב תוקף בגזרתי!! פרד. אני אומר שנית, פרד.“

„הלו, צ'ארלי, כאן ג'ונס, פרד, סוף.“

ג'ונס ידע, שהמילה „פרד“ פירושה הפעלת משימת־אש־הסכנה תלולת־המסלול; ומיד אמר לקצין התצפית הקדמי, שנמצא עמו בשותתו: „הודיע, פרד.“ קצין התצפית הקדמי הודיע למפקד סוללות המרגמות את המילה „פרד“, וג'ונס קיווה שתוך שתיים־שלוש דקות תונחת אש המרגמות על האויב המסתער על גזרתו של צ'ארלי.

הרגשה מוזרה תקפה את קפיטן ג'ונס. הוא ידע שבחשיכה זו עלול האויב לפרוץ בכל רגע למוצב מבלי שהוא, מפקד המוצב, יוכל לעשות דבר. מגזרתו של לויטננט צ'ארלי שמע את שאון הבשק־הקל, כשהוא מתערב ברעש התפוצצות פצצות־המרגמה שהחלו מתנפצות כמאה מטר לפני קו־העמדות של מחלקה 1.

„הלו, ג'ונס, כאן צ'ארלי. כוח גדול של האויב מסתער עלינו. תן לי את כל

הסיוע, ג'ונס, שתי פלוגות אויב עולות עלינו! לאויב אבדות כבדות. ג'ונס...“

קולו של צ'ארלי נשתתק.

„צ'ארלי“ — צעק ג'ונס — „צ'ארלי, מה קרה?“

... כעבור דקה שוב השמיע המכשיר קולו:

„קפיטן, מדבר הקשר. צ'ארלי נהרג, האויב פורץ לתוך המוצב פנימה. מה לעשות?“

ג'ונס הגיח שהאויב, שפרץ דרך גזרת מחלקה 1, ינסה לשטוף במהירות את המוצב ולהתבסס עליו. הוא ידע שסיכויי היחיד להדוף את האויב מהמוצב הוא בהפעלת מחלקת-העתודה. הוא תפס בשופרת הטלפון וצעק לתוכה:

„רג'י, כאן ג'ונס!! רג'י, כאן ג'ונס!!“...

לא היתה כל תשובה. „לכל הרוחות“ חשב „דוקא עכשיו נותק הכבל הטלפוני“... הוא לקח את מכשיר-האלחוט ושוב צעק לתוכו:—

„רג'י, כאן ג'ונס!!“

— „ג'ונס, כאן רג'י“ — שמע את קולו של מפקד מחלקת-העתודה.

— „רג'י, פעל בהתאם לתכנית לעבר גזרת מחלקה 1! — עבור...“

— „אעשה כל שביכולתי“ — שמע את קולו של רג'י.

מחלקתו של לויטננט רג'י היתה פזורה בגזרה שרוחבה היה כ־150 מטר. מיד עם הישמע פקודתו של קפיטן ג'ונס — לבצע את התקפת-הנגד — החל רג'י לכנס את אנשיו לנקודת-הריכוז. החשיכה הכבדה מאוד; ופגזי האויב, שהוסיפו ליפול בגזרתו, הפריעו לחייליו לבצע את תנועותיהם. רג'י ידע שכל השתהות עלולה להרוץ את גורלו של המוצב, והוא החל מתרוצץ ושואג כדי להריץ את מחלקתו, במבנה מתאים, לעבר גזרת מחלקה 1. עשר דקות עברו מרגע שנתקבלה פקודתו של הקפיטן — ורג'י טרם הצליח להגיע את מחלקתו קדימה. כל אותן הדקות שמע שוב ושוב את קולו של ג'ונס, הפוקד עליו למהר בביצוע משימתו; אך על-אף היות מחלקתו טובה ומתורגלת ארך הדבר יותר מכפי ששיער מראש.

ג'ונס, שנמצא במרכז הגזרה, הבחין בכמה מחילי מחלקה 1 כשהם נסוגים לעברו — נסוגים, יורים וצועקים:—

„קפיטן, האויב בתוך המוצב!! קפיטן...“

ג'ונס הבין שבינו לבין האויב לא נותרה עוד אף אחת מיחידות-המשנה שלו. הוא פקד על חולית-הפיקוד שלו לסגת מהר לעבר מחלקה 3. תוך כדי תנועת החוליה נפגע הרץ האישי שלו ונפל. בהגיע ג'ונס לגזרת מחלקה 3, היה כבר חלקו הגדול של המוצב בידי האויב. לויטננט סמית הודיע שהאויב לוחץ עליו באופן שאינו יכול עוד להחזיק מעמד, והוא נסוג לכיוון צפון.

קפיטן ג'ונס ידע שהמוצב אבוד וכי במסיבות שנצרכו לא נותר לו אלא להורות על נסיגה לעבר מתחם הגדוד.

ברשת-האלחוט פקד על נסיגה. הוא דיווח על כך למפקד הגדוד, אך הלה לא אמר דבר.

בהגיעו למתחם הגדודי התיצב הקפיטן בפני המג"ד ומסר לו דו"ח מלא על כל שארע. המג"ד האזין, שאל שאלות ולבסוף אמר: — „ג'ונס, שכב לישון ובוא אלי מחר בבקר“.

למחרת היום שוב התיצב ג'ונס בפני הקולונל, מפקד הגדוד. — „ג'ונס“, אמר לו הקולונל, „גבעה 361 חשובה לנו ביותר. מחר עם שחר יבצע כוח-משימה חטיבתי התקפה על גבעה זו. לאחר כיבושה-מחדש אתה עולה שנית עם פלוגתך לגבעה ומקבל את הפיקוד עליה. במשך היום עליך לארגן את פלוגתך. לתגבורת ידאג השליש. הפעם, ג'ונס, אין נסיגה!“

* * *

ואכן, שוב מצא את עצמו קפיטן ג'ונס, עם פלוגתו, על גבעה 361. שוב היה עליו להחליט על תכנית להגנת המוצב. האם שגה בהערכת-המוצב הקודמת? האם תכניתו גרועה היתה? האם בגלל אלו לא עלה בידו להחזיק במוצב? מחשבות התרוצצו במוחו ולא הרפו ממנו. שוב שקל וניתח — ושוב הגיע למסקנה כי את המוצב עליו לתפוס בשלש מחלקות, כי חלוקת הגזרות היתה נכונה, כי את משימות-אש-הסכנה קבע במקומות נכונים וכי המוצב היה מאורגן ארגון נכון להגנה.

בשקלו בדבר קביעת מקום העתודה ואת צורת הפעלתה זכר היטב שלא הצליח להפעילה. הוא ידע, שאילו היתה העתודה תוקפת מיד לאחר קבלת הפקודה, אילו היתה תוקפת ומסתערת על האויב שפרץ בגזרת מחלקה מס' 1 כשהוא עדיין תשוש לאחר הפריצה שעלתה לו באבידות רבות, יתכן והיה האויב נזרק מהמוצב. האם היתה זו אשמתו של לויטננט רג'י? כלום יתכן שהלו לא פעל כיאות? הוא הכיר את רג'י כקצין המצטיין בקרב, ואת מחלקתו — כמחלקה מצטיינת. אם רג'י נשתתה — אמר לעצמו — הרי זה משום שהמחלקה היתה מפורזת בגזרה שרוחבה כ-150 מטרים. הוא ידע וזכר אף זאת, שבנתנו את הפקודה לרג'י נתברר שהקו מנותק, הפגזים היו נופלים בגזרת מחלקתו של הלו, והחשיכה מסביב הכבידה על העברת הפקודה לכיתות ועל ריכוז המחלקה.

ג'ונס הגיע למסקנה, כי במסיבות-הקרב אי-אפשר היה לרכו את מחלקת-העתודה במהירות רבה יותר מכפי שעשה זאת רג'י. אך מהירות זו, נסתבר, היתה אטית-מדי בשביל קרב כזה; שכן את העתודה יש ובא הכרח להפעיל תוך דקה אחת או שתיים —

אותן הדקות אשר לא-פעם הן שתחרוצנה את גורל הקרב, השתהות בהפעלת העתודה — פירושה לא-פעם אבדן הקרב.

אך האם יוכל לשחרר את מחלקת-העתודה מתפיסת אחת הגזרות שבמוצב — ועל-ידי כך לודא הפעלתה המהירה? בנתהו שנית את תנאי-הקרקע של המוצב ואת אפשרויות האויב הגיע למסקנה, כי אינו יכול לשחרר את מחלקת-העתודה מאחריות לאחת הגזרות במוצב.

ואז, לפתע, עלה בדעתו, כי יתכן ויוכל לשחרר חלק ממחלקה 3 מהחזקה בגזרה — ואותו חלק ישמש כעתודה פלוגתית. אמנם, כוח בגודל כיתה-ומשהו אינו שליש או רבע מהכוח של הפלוגה; אולם כוח זה, אם יימצא ליד המ"פ כשהוא מחופר ודרוך, כוח אשר יוכל לקבל את הפקודה ישירות מהמ"פ ויוכל תוך דקה או שתיים מקבלת הפקודה להסתער על האויב שנאחז בשפת-המוצב, — כוח קטן זה יתכן ויוכל להכריע את הקרב. מחשבות אלו שימחו את לבו. הוא קרא אליו את מפקדי המחלקות, הסביר להם את תכניתו ולבטוף אמר: —

„אנו נתבסס על עתודה קטנה-יחסית, עתודה שתהיה מורכבת מכיתה וחצי, בפיקודו של לויטננט רג'י. על מחלקה 3 יפקוד סמל מחלקה 3. העתודה תתמקם בחפירות כאן, בסביבות מוצב-הפיקוד הפלוגתי. בעתודה זו יהיו לויטננט רג'י עם תת-מקלע, שני מקלענים, חולית-בזוקה, 3 רמני-רובה ו-2 חיילים עם תת-מקלעים. העתודה תתרגל התקפות-נגד לכל הגזרות. יש שאלות?”

רג'י היה היחיד שאמר: — „יתכן, קפיטן, יתכן וזוהי הדרך הנכונה”. ומיד ניגש לארגן את העתודה.

* * *

בסיפור זה הוצגו שתי שיטות של הפעלת עתודה בהגנה; אף כי הסיפור עוסק ברמה הפלוגתית, אפשר כמובן לסגלו לרמה נמוכה או גבוהה יותר. מה דעתך, הקורא?

